

ITINERA INSTITUTE PERSBERICHT

ONAFHANKELIJKE DENKTANK | **KLARE IDEEËN, KLAAR VOOR ACTIE**

Denktank Itinera vergelijkt prestaties en onderwijshervormingen in verschillende Westerse landen

2013 /9
11 | 06 | 2013

MENSEN

WELVAART

BESCHERMING

Zowel in Vlaanderen als in Wallonië is onderwijshervorming een politieke prioriteit. Terecht. Hoewel Vlaanderen gemiddeld duidelijk beter scoort dan Wallonië, hebben beide landsdelen gelijkaardige problemen: grote ongelijke prestaties tussen scholen, tussen leerlingen binnen scholen, evenals grote faalcijfers met uitgesproken concentratie in sommige probleemgroepen.

Vlaanderen zet nu in op een structuurhervorming in het onderwijsaanbod. Zal dat succesvol zijn? Itinera organiseerde een vergelijking van prestaties en hervormingen in verschillende Westerse landen. Die vergelijking levert belangrijke conclusies op.

Yes, we can, but...

1. Succesvol hervormen is mogelijk, mits er voldoende politieke stabiliteit is in de doelstellingen en de methodes. Er zijn minstens twee legislaturen nodig om een hervorming duurzaam te maken. Vlaanderen is alvast slecht begonnen met een keuze die voor sommige partijen al geen keuze is.

Verkwist minder energie aan structuren

2. Er bestaat geen unieke toverformule om een onderwijssysteem te verbeteren. Om een hervorming te laten slagen, is het belangrijk om te kunnen inspelen op de verschillen tussen scholen en netten. Een succesvolle hervorming laat ruimte voor invulling en verantwoordelijkheid op schoolniveau. Vandaag hebben 45% van de recente maatregelen echter betrekking op structuren, en niet op het schoolniveau. Dat moet veranderen. Onderwijs gaat niet zozeer over structuren en budget, maar veeleer over de praktijk op school.

De leraar is cruciaal, maar verwaarloosd in het beleid

3. De sleutelfiguur voor een succesvolle onderwijshervorming is de leraar. De kwaliteit, motivatie en sociale status van de leraar is cruciaal voor een goed onderwijssysteem. Zowel in Vlaanderen als in Wallonië is dat dé kwetsbare flank. De instroom van nieuwe leerkrachten is te vaak van lage kwaliteit. Het beroep is niet aantrekkelijk. Jongere leerkrachten hebben een onzekere arbeidspositie en krijgen vaak de moeilijkste klassen voorgeschoteld, waardoor velen snel afhaken. Er is onvoldoende cultuur voor coaching en verbetering tijdens de loopbaan. Er moet absolute prioriteit gaan naar beter gevormde leerkrachten met een grotere werkzekerheid. Zet de beste leraars voor de moeilijkste klassen en beloon hen er voor.

To track or not to track: that is not (always) the question

4. Vlaanderen heeft enorme politieke energie besteed aan de vraag of kinderen later, eerder dan vroeger, moeten gescheiden worden op basis van hun schoolresultaten. De buitenlandse ervaring leert dat klassen langer samen houden, kan werken voor de zwakkere leerlingen, maar niet vanzelf. Alles hangt af van het schoollandschap en van de modaliteiten. In elk geval blijft het noodzakelijk om ook voor de betere leerlingen specifieke leeruitdagingen te behouden: het is en/en, en niet of/of.

Dit moet een essentieel aandachtspunt zijn in de Vlaamse hervorming. Belangrijk is de vaststelling van de OESO dat in Vlaanderen de resultaten bij de sterkste leerlingen al in dalende lijn gaan.

Betrek de ouders

5. Betrokkenheid van de ouders kan mee het verschil maken. Een deel van de sociaaleconomische verschillen in onderwijsresultaten komen uit de verschillen in leeromgeving in het gezin. De Poolse hervorming die ouders aanmoedigt om elke dag 20 minuten te lezen met hun kinderen, heeft een groot positief effect gehad.

Vroeg begonnen is half gewonnen, of verloren

6. Een groot deel van de achterstand, bijvoorbeeld in taal of attitude, brengt een kind mee naar de school vanaf de eerste schooldag. Een succesvol beleid van gelijke schoolkansen, moet ook vóór en buiten de school werken. In het bijzonder de migrantengezinnen zijn daarbij een belangrijke doelgroep. Er kan ook overwogen worden om de schoolplichtige leeftijd met een jaar te vervroegen.

Voor meer info neem contact op met:

- **Ivan Van de Cloot** (hoofdeconoom Itinera) 0478-434 717
- **Jean Hindriks** (senior fellow Itinera) 0472-415 527

Voor gedetailleerde informatie kan u het rapport raadplegen op www.itinerainstitute.org